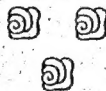

SAC. PETRUS BENVENUTO

26

CARMINA

BIBLIOTECA
SEMINARIO V.
PORDENONE

s.l.

080 MIS

38/26

S. VITI AD TILAVENTUM
EX OFF. LIB. COLL. PII X
ANNO MCMVII

CARMINA

SAC. PETRUS BENVENUTO

CARMINA

SANCTI VITI AD TILAVENTUM
EX OFF. LIBR. COLLEGII PH X
ANNO MCMVII

PIO X PONTIFICI MAXIMO

QUOD

ANNUM A SACERDOTIO INITO QUINQUAGESIMUM

CUNCTIS CHRISTIANI NOMINIS GESTIENTIBUS

SOSPES FELICITER EXPLEVERIT

SAC. PETRUS BENVENUTO

DIUTURNAM PARENTI OPTIMO INCOLUMITATEM

EX ANIMO ADPRECANS

QUANTULUM ID CUMQUE EST OPUS

OBSEQUII AMORIS LAETITIAE TESTIMONIUM

D.

DE S. ALOISIO GONZAGA

TERTIO AB EIUS OBITU SAECULO EXEUNTE

IMPIA dum fervent dira et certamina saeculi
Prolapsi in vetitum, mentes quae nunc animosque
Christiadum exagitant, densis volvuntque tenebris,
Una salus homini erectos attollere vultus
In coelum auxiliumque cito deprecari divum.
Tu cuius splendore coruscus fulget Olympus,
Summe Deus, qui *lilia* gaudens *pascaris inter*,
Quo celebramus honore colendum cerne beatum
Gonzagidem, superis quem virtus addidit astris,
Teque benignum Almi precibus jam flecte Patroni.
Qua celeres volvit Padus undas, nascitur Infans,
Laetantesque Loysida eum dixere parentes.
Non similis puero teneros dum crescit in annos;
Angelicus vultus mortali in corpore forma,
Cum vota exolvit precibus, cum sistit ad aras.
Qui nunquam vel opum captatur amore parentum,
Non famae plausu, non magni nominis umbra;

Armorum furor, et strepitus, clangorque tubarum
 Nunquam sollicitant; Superum sed dulcia verba
 Gustat; non ludo indulget, quaeritve levamen;
 Solus abit plerumque-aut est sociatus amico
 Moribus ac studiis simili; festisque diebus
 Primum templa vident, incomptis saepe capillis,
 Obtutu tacito, sancte puerosque docentem.
 Par Illi pietas et amor virtutis et ingens
 Ardor certae in religione occumbere morti.
 Candor inest Illi, casti cui cura pudoris
 Mira fuit; cor et angelicum, floremque iuventae
 Virgineum, tunica in vili et sub paupere velo
 Devovit tibi, Virgo, spes non ultima rerum.
 Felix o nimium Gonzaga! At frena momordit
 Hostis tartareus, fremuit, bellumque paravit.
 Tam fervens Iuvenis pietas, tam fulgida, tantus
 Religionis amor, coelique cupidine tactus,
 Ut patrias sedes, promissaque vana parentum
 Atque hilari cum vultu et tot sibi cara relinquat.
 Ipse pater genito crudelibus obstitit ausis;
 Impavidus sed Loiolensis perstat alumnus,
 Exultatque Patrum gremio complexa Puellum
 Nobilis illa cohors, castris nutritque fovetque.
 Tandem Gonzaga est optata pace potitus,
 Solvit corde metum, tandem sic fervida vota
 Complevit, nunc victor claustra quieti petivit.
 Quis vero Illius per sacra silentia cellae
 Gaudia divinae mentis, raptusque supernos
 Quis referat? Mundi oblitus, coelestia quaerit
 « Despectat terras, totumque supervolat orbem »
 Ante oculos Illi Christi pendentis imago,
 Quem lacrimis deflens adeo peccasse fatetur!...

Mitte pios gemitus, neque enim tibi causa dolendi;
 Parce, Puer, stimulis, satis est mactasse flagellis
 Corpus; sat teneris humeris pro murice sanguis!...
 " Dira lues quondam latias vitiaverat auras,
 " Pallidaque exangui squallebant corpora tabo.
 " Funeribus fessi, postquam mortalia cernunt
 " Tentamenta nihil, nihil artes posse medentum,
 Auxilium coeleste petunt. Quis gesta repandet
 Gonzagidis, qui aegrotos curat eisve ministrat?
 Iamque chorus superum terrarum hunc invidet orbi
 Insignem meritis, tanta qui luce coruscat.
 Mors instat, properat; fratrum ipse exceptus in ulnas.
Dissolvi cupidus, tenui quasi murmure fatur:
 Nos modo, nos homines natos ab origine vermes,
 Papilio e quibus angelicus quandoque revivat.
 O decus Ausoniae, verae virtutis imago,
 Sedibus e nitidis affulge sidus amicum!
 Erramus pelago, quassatur et undique cymba;
 Tu ne quoque Italica es patriam sortitus in ora?
 Nos tua cura sumus, nostris tu prospice rebus.
 Salve Sancte, throno Divûm quo sistis in alto,
 " Semper honos, nomemque tuum, laudesque manebunt " .
 Dum pietas, dum sacra fides in pectore regnet.

XI Kal. Iulias MDCCCXCI.

LEO XIII

INCOLUMITATI RESTITUTUS

ITE, humiles elegi, domui succedite Patris,
Cuius fulgidior splendet in orbe dies.
Ite bonis avibus, timor hinc procul omnis abesto,
Vos agmen trepidum sospitat ecce Leo.
Laetitiae fremitu totus nunc personet orbis,
Et Tibi jam certet vota referre, Parens.
Ergo vales, Grandaeve Senex, vixque ulla pericli
Indicia exhausti pallidus ore geris,
Flosculus ut dulcem cui coelum distulit imbrem,
Si tandem optatae munere gaudet aquae,
Incipit arenti sensim se attollere culmo
Et veteri sensim cingere honore caput.
O Tibi coelicolûm quis dextro numine praesens
Solvit ab instanti territa corda metu?
Hinc, ais, hinc aegro mihi jam suprema timenti
Adfuit e coelo Virgo rogata prece.

Adfuit, et, redeunt ut cum nova tempora veris
 Excutitur tepidis aspera bruma notis,
 Nubila diffugiunt, riguos nix currit in amnes,
 Et viridi circum fronde tumescit humus,
 Sic pia tunc Mater rebus solamen in arctis
 Laetiferam mira dispulit arte luem,
 Afflavitque novas vires, animumque virilem
 Inde tua iussit fronte nitere, Leo!
 Pone metum, Venerande Senex; Te Virgo Patrona
 Diligit et clypeo tela trisulca fugat.
 Frenet *massonum* frustata caterva furentum
 Viribus atque novis Te valuisse stupet.
 Fida suum Patri Soboles ostentat amorem
 Pontifici Summo vota secunda refert.
 Te Padus et Ganges, Rhenus Rhodanusque Tagusque
 Tigris et Euphrates, Nilus et Ister amat;
 Flumen Amazonium, celsique cacuminis Atlas,
 Oceani tellus ore salutat ovans.
 Pontificumque chorus sociali foedere vinctus
 Pontificum Capiti iungitur ecce Tibi.
 Ah noli, pie Pastor, adhuc occumbere leto,
 Nam nova Pontificem gemma corusca manet.
 Appetit alma dies, qua Americae percita terris
 Laeta corona Patrum limina sacra petet.
 Roma Petri sedes, populisque magistra sophiae,
 Roma Caput mundi, Roma Leonis ave!
 Quid non sperandum, tua si, Leo, iussa secundet
 Gens, quae romulea a Sede remota iacet?
 Tunc quae laetitiae exurgent nova signa per orbem,
 Quae laus Pontificis nomen in astra feret!
 Ille ah! sol veniat; veniat felicius aevum,
 Petrus ut unus oves Pastor ubique regat!..

Sistite, versus, vos Pater amplectatur amice,
Quem docuit faciles Musa benigna modos.
Macti igitur, prensate manum, sacrae oscula gemmae
Figite; et ipse procul corde micante sequar.
Vive, Leo, nostri lux fulgentissima saeculi,
Si quid vota valent, non moriere, Leo!

Kalendis Aprilis MDCCCXCIX.

VIVAT CHRISTUS REDEMPTOR

ANNO MAGNI JUBILEI MCM

GAUDETE, cives; Christiades pii
Romam Quiritum visere gestiant;
Laetemur omnes, vox Leonis
Usque verenda patescit orbi.

Consurgat aestu mens mea flammeo
Maiores tentans dignaque Tibride;
Poscunt et ipsi ter colendi
Sub pedibus cineres latini.

Quot advenarum turba frequentium
Diversa linguis dissita per loca,
Linguis iisdem Romae in unam
Conspicitur sociata gentem!

Romam libentes undique convolant
Magnae Cohortes italiae et exterae;
Vexillum idem coniungit omnes,
Sceptra tenet Leo magnus idem.

Sic civitas tot sanguine martyrum
Praeclara fulgens pullulet inclytam
Datura prolem non avorum
Degeneres animo nepotes.

En annus adstat maximus omnium,
Micat superno lumine faustitas;
Christo Redemptori canentes
Dulcisonos modulemur hymnos.

Vox Vaticanis excita sedibus
Pacem secundos ducat ad exitus;
Mens una cunctis, atque felix
Luce nova radiabit aether.

Sat est datum armis non sine luctibus
Aevo peracto; flumina sanguinis
Ivere, despectoque Christo
Cuncta simul temeravit aetas.

Quae regna vel quae moenia lugubris
Ignara belli? Quos male liberae
Campos phalanges, quae recentes
Littora non tetigere classes?

Caesas quot illinc, quot male perditas
 Regum cohortes, capta quot oppida
 Audivimus tristes frequentes,
 Sole dies referente nigros?

Fastu insolenti fortius incita
 Paravit atrox secta furentium
 Nono Pio bellum usque tantis
 Fletibus Ausonidum piandum.

Desaeviens haec turma rebellium
 Erupta ab antris perfida Tartari
 Immane quantum cordis almi
 Vulnus adhuc refricat Leonis.

Insurgat auster cum borea minax,
 Iactent procellae naviculam Petri,
 Sed stabit aeternum refulgens
 Religio sine clade victrix.

Te, Roma, mundi praetulit urbibus
 Jesus Redemptor; victor et impias
 Ad inferos trudet catervas
 Hospitio immeritas in Urbe!

Ecquando tantis exitus aut modus
 Tandem ruinis adsit et ebrium
 Tot caedibus peccantis aevi
 Ira Dei gladium recondat?

Spes vana post tot foedera saevius
 Depraeliantum! Trux sapientia
 Demersit omnes nocte caeca;
 Jura nefas temeravit ingens;

Nullum proterva fronte Deum timet,
 Miscetque pugnas vana superbia;
 Exlex triumphat saepe demon
 Damna parans metuenda iustis.

Quid arma possunt, quid sine moribus
 Leges vivorum, ni Deus adiuvet?
 Vis tuta ab alto: unum salutis
 Sternit iter pia Sponsa Christi.

Non igne, non ferro domuit viros
 Rerum supremus Conditor omnium;
 Spectandus aevis inde cunctis
 Jesus ab arbore regnat almâ.

Cunctis sequestrum Te, Leo, Regibus,
 Quo nullus extat pacis amior,
 Germana tellus ac Ibera
 Te positis venerantur armis.

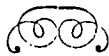
Quid segregatis Numine gentibus
 Petri quid obstat vocibus obsequi?
 Subesse Christo nam volentes
 Relligio fovet una cunctos.

Magno Leoni o subdite dexteras,
Queis non refulget vivida mentibus
Lux alma Veri; Pastor unus
Imperium regat unum ovile.

Haec auspicato gloria Nomini
Servetur uni debita; faustitas
Terras revisens foederatas
Templa sacris decoret tabellis.

Plaude hinc triumphis Pontificis tui,
O Roma, felix arbitra gentium,
Dum Te nova cingit corona,
Pontificum venerandus ordo!

Annos per omnes gloria Maximi
Nomen Leonis laudibus evehat;
Salve, Pater, tutela praesens
Italiae columenque Romae.

CUM CONVENTUS DE CULTU SS. EUCHARISTIAE
VENETIIS ACTUS FUISSET

AUREAE spicae viridesque botri,
En memor vestri rapior per auras,
Laetus exulto, citharaque carmen
Ludo suävi.

Quantus, o blandi pia dona ruris,
Est honor vester! pretio anteitis
Cuncta, quae tellus operosa cornu
Divite fundit.

O ubi spirant zephyrus notusque,
Eurus exurgunt boreasque, semper
Poculo vestro dapibusque vestris
Ara potitur.

Nobili campo patuloque colli
Fertiles imbres, precor o favete,
Sol ades dexter, radiis amicum
Sparge calorem.

Huic loco parcat fera vis procellae,
Nulla volvatur nocitura grando;
Triticum felix, deciesque felix
Vinea, salve.

Est in altari Deus Agnus ipse
Panis oblatus specieque vini!
Christus in nobis! Veneremur ingens
Pignus amoris.

Ora pallebunt moritura quondam:
Tunc ades, Jesu; mihi da beatæ
Pharmacum vitæ, mea nunc rogantis
Vota memento!

Mense Augusto MDCCCXCVII.

SACERDOS NOVENSILIS

PLAUDITE jam, comites mecum laetique sodales,
Plaudite; luce nova fulget in orbe dies.
Gaudeat alma sacerdotum festiva corona,
Dum sibi inunctum te chrismate connumerat;
Laetare et cuncti magnum celebremus honorem,
Quos alit una fides, patria et una beat.
Auspicio felix nunc templum ascende sacerdos;
Panditur, en lychnis ara corusca micat.
En feriunt aures placidi modulamina cantus,
Vocibus elatis organa laeta sonant.
Undique fervet anhelum vulgus teque litantem
Vestibus insignem conspicit atque stupet,
Quid dubitas? Agedum melioribus utere castris,
Et coelo felix auspice miles eas.
Ipse Deus spectator adest et proemia monstrat,
Et celso palmas spondet ab axe suas.
Una manet virtus virtutum mater et una
Non moritura poli regna beata petit.
Nec solus vinces, te nam agmina multa sequentur,
Ut simul aeterno sic potiare bono.

Idibus Martiis MDCCCXCI.

MARIAE VIRGINI IMMACULATAE

MATER et Virgo speciosa gemma,
O salus nostrae columnenque gentis
O decus mundi generisque nostri
Sancta propago.

Virginem dico; fidibusne tanta
Est meis virtus?... radiantis almam
Solis auroram quis in orbe vates
Carminē dicat?

Tu Dei mater!... Tua, Virgo felix,
Conditor coeli facit imperata;
Dives immenso pretio sorores
Anteis una.

Arboris fructum tulit illa prisca,
Arboris fructum benedicta reddis....
O vices gratas! tumidi venenum
Pellitur anguis.

Mater es nobis et amica mater,
Bruma diffugit, rediere flores,
Saeviant fluctus, tenet unca motam
Anchora navem.

Qua madent austri, boreaeque strident,
 Qua rigent euri, zephirique spirant,
 Ore laudaris calamoque et ictis
 Pectine chordis.

Te viri extollunt, iuvenes senesque,
 Praedicant nuptae, viduae, puellae;
 Te color pulcher, pariumque marmor
 Exhibet orbi.

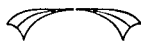
Ardeant soles, lateantve, laeti
 Rideant vultus, madeantve tristes,
 Te boni quaerunt, repetuntque pravi,
 Mater amoris.

Templa te norunt, celebrantque tura,
 Festa commendat, venerantur arae;
 Te rosae exornant, tibi multa passim
 Lumina fulgent.

Nulla te maior fuit hoc in orbè,
 Nulla succedet; veneranda vates
 Hasce tu quondam meministi amoeno
 Carmine laudes.

Exul hic adsum, mihi mater esto;
 Te rogo supplex, mihi mater esto;
 Me iube tandem patriis in oris
 Esse beatum.

VI Idus Decembris MDCCCXCIII.

DIE SACRAE ORDINATIONIS REDEUNTE

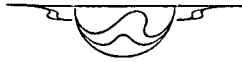

EN redit alma dies, qua non mihi dulcior ulla,
Omne dies recolenda per aevum.
O salve pretiosa dies, qua nacta ministrum
Ne iuvenem venerabilis ara
A turba semper voluit procul esse profana !
Sancta dies, regina sororum.
Quanta mihi Iesum documenta dedisse recordor
Solliciti, vehementis amoris.
Me populi gnavum fidei decet esse magistrum,
Incorrupta oracula coeli
Instillare animis et confirmare labantes,
Impavidumque retundere tela.
Nascitur antiqui soboles immunda parentis,
Et niveam facit esse renatam
Unda novi ; superata cadit plaudente dracone,
Ad pugnam instaurata resurgit.
Iungit amor sponsos, thalamis benedicimus, unctos
In patriam comitamur ituros.
Pervigiles Aurora vocat, pretiumque salutis
Offerimus gaudente caterva

Effusi populi. Merui, te, Christe, favente,
Auctorem te laudo bonorum.
Me tenet haec montis jucunda corona Raclensis, ⁽¹⁾
Quam praeceps rigat unda Medunae.
Est labor hic dulcis, sunt emolumenta futura,
Da vires, bone Pastor, eundi;
Sedulus in campos tua, Iesu, semina mittam,
Dum mereo stipendia miles.

XVI Kal. Mart. MDCCCXCIII.

(1) Navarons, collis apricus ad pedes Alpium Carnicarum, undique montibus
continetur.

MORS IMPROVISA
LEONARDI CANONICI SINA
STUDIIS REGUNDIS PRAEFECTI
PLORATUR

Tristissima obitus redeunte die.

OCCIDIT heu Rector miseranda sorte preemptus,
En clarus meritis occidit ille. bonus.
Mane sacrum dum festinat de more litandum,
Protinus occumbens, vix moriturus ait:
O mihi spes, Jesu, prior, o spes altera, Virgo,
O votis gratum nomen, uterque, meis !...
Ausoniae Musae, jam plangite pectora palmis,
Jam pia moerentes addite tura focis.
Lugete omnes et lacrimas effundite alumni,
Quos bene coelesti foedere iungit amor.
Este mei memores et nostrum dicite casum,
Qui potis est teneras edocuisse animas.
Vos maneo ad tumulum; moestos ibi spargite flores;
Et mea sub gelido gestiet umbra solo.
Decidit eximius sophiae nunc cultor et acri
Qui ingenio et magno praestitit eloquio.

Qui innumeris virtutis iter patefecit ephēbis,
 Non secus ac mentes erudiens animos.
 Qui comis, simplex, aliena in commoda promptus
 Omnibus assiduo factus amore parens.
 Imberbes pueros tu nos, Pater alme, regebas;
 Te moderante, viri nos docuere pii.
 Carmen et ipse olim test plectro modulatus eburno,
 Nec timuit lyricos ingredi et ipse modos.
 Quoque parat studio documenta salubria plebi,
 Ne Domini festus sit sine honore dies.
 Et Te, quae penitus nosti, quanto arserit igne
 Dic, Virgo; laudes dixerat ante tuas. ⁽¹⁾
 Nos modo, quos nondum satis ipse beaveris ore,
 Te nimis extinctum conquerimur lacrimis.
 Quam bene protulit effatum Macarinius ⁽²⁾ olim:
 "Nec leo, nec nardus, sed Leonardus eris.,"

V. Idus Septembr. MDCCCXCV.

(1) Pridie eius obitus sermonem populo habuerat de Nativitate B. M. V.

(2) Macarinius Vir pietate et doctrina conspicuus, studiisque regundis in Cene-
tensi Seminario praefectus de Sina vel puero bene auspicatus erat.

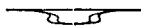
DAVIDI ALBERTARIO

SACERDOTII SUSCEPTI ET CHRISTIANAE MILITIAE
ANNUM XXV AGENTI

HAEC tua festa dies; sociantur gaudia fratrum,
Quos tibi prisca fides, quos bene jungit amor
Alma dies agitur, primum qua rite litasti,
Sancta dies votis adproperata tuis.
Quot pugnae dudum, quae gloria laeta tropaeis,
Pulcrrior ut maneat, splendidiorque fides!
Perfer et obdura pro religione labores;
Ipsa, viden, diris usque petita modis.
Hinc virtute Crucis populi vincantur oportet,
Et certam miseris ferre jubemur opem.
Te duce congregimur; cor tot pugnantibus unum,
Turpe sit ignavos carpere prata fuga.
Haec tibi lactetur jucunda corona virorum
Impositura tuis florea sarta comis.
Nosque tuos memori cantabimus ore triumphos:
Fortibus en multis fortior iste fuit.

MDCCCXCIV.

FRANCISCO ISOLA

EPISCOPO EXOPTATO

VETUSTAE ECCLESIAE CONCORDIENSIS

REGIMEN

RITE SCUSCIPIENTI

APPETIT ecce dies, donum mirabile Coeli;
Plaudite jam, cives; appetit ecce dies.
Quid rapit effusos blanda dulcedine sensus?
Dicite, laetitiae quae sit origo novae.
Iulia namque suis amplecti gaudet in ulnis
Pastorem atque illi cuncta secunda refert.
Templa nitent, lychnis arae fulgentibus ardent;
Expectate diu, Pastor adesto citus!
Aëra percellit ditissima nola sonorum,
Undique te circum conglomerantur oves.
Adsumus ecce tibi concordi foedere vincti,
Gaudia nostra boni jungimus ecce tuis.
Et cape natorum laetissima vota benignus,
Hoc pius ut nostrum Pastor ovile regas.

Infula continuis exercet tempora spinis,
Et raras carpit dextera fessa rosas.
Te duce congregimur, te nos praeceunte magistro,
Quam frustrare armis tela inimica beat!
Eia veni! Est cymba infelix, bacchante procella,
Nautâ quaeque putat posse carere suo.

XVIII Kal. Februar. MDCCCXVIII.

IN AEMILIUM ZOLAM

EFFRONTIEM SCRIPTOREM

DESINE jam Superos tentare fidemque libellis
Dicta nefanda vomens, Galle superbe, tuis.
Horrendum facinus! Chartis quis dicat ab illis
Quanta mali labes turbet iniqua Deum?
Forsitan, impietas quodcumque erexit aberrans,
Non ruet, aeternum quod fore stulta putat?
"Ludit in humanis divina potentia rebus,"
Quaelibet imperio Numinis ausa cadunt.
Te modo reiectum nam Gallica spectat alumnum
Non Periturorum ⁽¹⁾ docta palaestra sinu.
Quid tibi rumores prosunt causaeque recentes?
Doctrinae pretium triste magister habes.
Lurida monstra Renani Volterrique memento,
Quos simul infelix laudis adegit amor.
Sed graviora manent; rebus te quippe relictis
Vindex ah! tandem Numinis ira manet.

MDCCCXCVIII.

(1) Academia Immortalium.

DOCTORI ALOISIO TINTI
CAPITULI CONCORDIENSIS DECANO

E_N tua sacra dies; *meminisse iuvabit* et inquit
Virgilius quondam, nunc *mèminisse* iuvat.
Namque dies haec est, qua cuncti extollere certant
Gonzagam Iuvenem sed pietate Virum.
Non opulenta ferunt nostrae tibi munera dextrae,
At deprompta damus pectore vota pio.
Dividimur spatio; te continet inclyta tellus,
Quam rigat unda maris, nos habet alta domus.
Te Deus incolumem seros fortunet in annos;
Fulgeat haec tua sic semper amica dies.

MDCCCXCV.

ALOISIO BRUSIN

QUOD

PAROECIAM NOVAM DE ANDUINS

DUCE DIVA MARGARITA VIRGINE ET MARTYRE

CURANDAM SUSCEPIT

MARGARIS augustae certat cum nomine gemmae,
Margaris ingenui nomina floris habet.
Quam bene, seu mores seu mentem expendis in illa,
Nomen utrumque docet, nomen utrumque refert!
O dignum te, Christe, decus! Si florea sarta,
Flos est; si mavis gemmea, gemma tibi est.

VII Kal. Decembr. MDCCCXCIV.

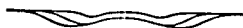
AD ALOISIUM CARLON

AUSPICATUM INEUNTEM SACERDOTIUM

COLLIBUS ecce tuis sonitus mihi fertur ad aures;
Festa dies agitur, fervida vota tua.
Solvis, amice, sacras scandis jam Numinis aras;
Tandem pelle metum, nunc cape laetitiam.
Tu sacra fulgenti redimitus tempora serto
Puro corde litas! O memor esto mei;
Te praeunte mihi, o detur contingere metam,
Quam studium semper sollicitavit idem.
Salve, laeta dies, cunctos recolenda per annos,
Pulcrrior o semper splendidiorque veni.
Quis tibi non certat iucundos dicere versus,
Omne qui fausto dulcius ore sonent?
Hoc rude sed peramanti e pectore carmen habeto,
Quod certum fidei praeferat indicium.

XVI Kal. Septembr. MDCCCXC.

AD AUGUSTINUM COLUSSI

STUDIORUM CAUSA ROMAE COMMORANTEM

QUAM bene vivis, amice, sacra peregrinus in Urbe
Dulce sub auspiciis Sedis Apostolicae.
Horrisoni dum alto luctantur in aethere nimbi ⁽¹⁾
Terrent atque viros, en tibi parva quies!
“ Et quae tanta fuit Romam tibi causa videndi? ”
Summi exoptabas Patris adire sinum.
Roma Petri sedes, vastum regina per orbem,
Roma vetusta tibi, Roma Leonis adest.
Te maiora manent; Deus ah! tua vota secundet,
Dum flavi Tiberis leniter unda fluit.

Kal. Decembr MDCCCXCI.

(1) Per eos dies non defuere belli italici africani suspensiones.

ANTONIO IUS

QUOD SACRA PRIMUM LITAVÉRIT

SINT corda sursum! Antonii
Iam splendet ecce faustitas,
Quâ sacro inunctus chrismate
Mystes ad aram cernitur.

Pergrata florum munera
Dei ministrum cingite,
Primum litantem dexteram
Sertis replete candidis.

Tui propinqui sanguine
Laetis fruamur gaudiis,
Tecum canentes Numini
Ex corde vota solvimus.

Dum Christi ovile morsibus
Hostes cruentant impiis,
Ceum miles acer dimica
Virtute frangi nescia.

Nostrum potenti dextera
Mysten, Deus, custodias;
Precesque nostras supplices,
Dum te rogemus, audias.

VII Idus Junii MCMIII.

SPE FRUSTRATA....

QUID mihi blandiris, quid fingens lubrica menti
Tentas illecebris saepe, tyranne, tuis?

Ast ego non trepida pavidus formidine frangar,
Nec cor sollicitant verba nefanda meum!

Nil dubito: insidiae tentent artesque dolosae,
Certantem auxilio roborat ipse Deus!

Pocula sunt Circes letali infecta veneno;
Quid cessas? Procul hinc siste, Amarilli, pedem.

En pia Mater ocellis me videt usque benignis,
Sub pedibusque suis turba inimica fugit.

NOBILI VIRO EQUIT. DOCT.
CAMILLO E COMITIBUS PANCIERA
DIEM *ὀνομαστικόν* CELEBRANTI

GRATA fuere mihi dudum quae fausta rogastis,
Cum mea venisset nominis ante dies.

Et patria me Vos habuistis nuper in arce;
Hospitibus felix, clara, vetusta domus!

Quae sit par animo, Vestro iucunda Parenti
Gratia vel meritis digna, Camille, tuis?

Quid superest igitur? Dicant mea carmina laudes:
Non sinit illustres fama latere viros.

Vivas, teque Deus seros fortunet in annos
Et veniant Caris prospera cuncta tuis.

XIII Kal. Iul. MCMVII.

AD AMICUM NEO-CURIONEM

AD tot quae a populo, Pastor tibi digna feruntur,
Haec mea ne renuas addere vota precor.
Et tibi sint grata ut nostris e collibus aër,
Atque ut Medunae defluit unda sonans.
Cuius apud ripas olim nos vidimus ambo
Fumum de patriis tendere ad astra focis.
Quas dum liquisti, etsi cura tactus acerba,
Hanc cito demulsit fortis et almus amor
Natorum in Domino, sancte quos pectore tringis,
Te reddens ipsis corde micante sacrum.
Felix, si Domini semper mandata facessis,
Ipsius et rectas pergis adire vias!
Tunc tibi, tunc potero laetos depromere cantus
Et potero laudes tunc celebrare tuas!

Idibus Iuliis MCMVII.

VIOLAE

SALVETE, ruris incolae,
O delicati flosculi
Tepentis aurae nuntii,
En vos saluto carmine.

Fragratis inter rivulos,
Late per umbras collium,
Et vestro odoris munere
Domus beantur civium.

Virtutis est odor bonus;
Virtute quidnam sanctius?
Est vestis innocentiae,
Est casti amoris symbolum.

Nunc vernat aetas pulcrior
Cunctis amica gentibus,
Tellus odori germinis
Ubique fundit balsama.

Adeste, adeste, virgines,
Flores, ephebi, carpite;
Absint nefasta saeculi
Incontinentis crimina!

Labuntur anni praepetes,
Mansura vultis gaudia?
Intaminatis discite
Vitam tenere moribus.

ΤΩ ΔΙΤΩ ΑΔΟΙΣΙΩ

Κῆρὶ τε φάωνι εὐφημιῶμεν ὁμόφυχοι πάντες·
 Καῖρε, Μάκαρ, δ' ἡμῶν εὐμενὲς ἦτορ ἔχε.
Σήμερον ἡλιδόντες τ' ἐρὸν βίμ' ἀμφιπολοῦμεν
 ὕμνον γησοσύνης ἔννεπε, Ἰταλία.
Τόφρ' Αἶδου ἐχθρὸς πολέμους πρὸς Χορίστον ἐγείρει,
 Καὶ φόβος εὐσέβεισι στήθεα πάντα ὀχλεῖ,
Πλεῖστα νεὸν δὲ πρόπει τιμάσθαι κ' ἀγγέλικόν τε,
 Ἐν τῷ ἐφλέγχθῃ εὐσεβίας γαλῖα.
Πολλὰ γὰρ ἰσχυρῶς δεῖ νῦν τε ἐναντία δ' ἀντλεῖ,
 Εὐτυχεὲς ἀνδρείως τοῖς πολεμοῦσι τέλος.
Ὡς ἀδίκους ὀπότεν πολέμους Ἐκκλησία ἀθλῇ,
 Ἵππων ἐσσεῖται πᾶντ' ἀσέβεια πόνος,
Καὶ ὥς οἰγχεισῶν νεφελῶν ἐξ ἥλιος ἦλθε,
 Οὕτως λαμπτρότερα βήσεται εὐσεβία.
Κῆρὶ τε φάωνι εὐφημιῶμεν ὁμόφυχοι πάντες·
 Οἰρανόθεν δ' ἡμῶν ἔμμορος ἴσθι πάτρων.

ΕΙΣ ΙΕΡΟΝ ΓΕΡΟΝΤΑ

≡|≡

ὦ φίλε πότνιε, σήμερον ἄξιως ἔκλαβ' ἐπαινούς,
Ἐκλαβέ σον τὲ φίλος δ' ὥντε προαισθάνεται.

Πρῶτος δ' ἡδείας γλυκύτητος ἐπαίσθανομι' αὐτός,
Καὶ θυμῷ γηθῶ νῦν ἔτι μνημονικός.

Τὸν δέ λεῶν ἤδη ἔτεσι τριάκοντα διοικεῖς,
Καὶ ποιμὴν μεστοῖς οὐδαὶ τὰ πρόβατα.

Ἀλλὰ τί μιμήσκειν τιμῆς θνητοῦς ἀποδείξω;
Ἄνδρά μόνῃ ποιεῖ ἡ ἀρετὴ μάκαρον.

Τῇ δὲ μονῇ ἔπου, ἡλικίας ἤδη ἀπιούσης,
Οὔγνυσ' ἢ πάροδόν σοι πρὸς ἀνωτερικά.

Ἀσπάζεσθαι ὅπου παρέχῃ καὶ δεξιάεσθαι,
Καὶ δαπόδουναι αἰεὶ εὖχεα καὶνὰ θεῶν.

ΝΕΩ ΙΕΡΕΙ

Εὐδαίμον φίλε, δ' ἤλυνθεν ἡμαρ τ' ἠδὲ μέγιστον·
Σήμερον ἦν τὰ τελεῖς ἔργα ποθινά, φίλε.

Πολλὰ θεοῦ στρατιώτην νῦν χοῦ δῆμα πάσχειν·
Εὐτυχὲς ἀνδρείως τοῖς πολέμοῦσι τέλος.

È NATALE

Salve Betlemme, -- ricca d'ulivi,
Di grati colli, -- di fiumi e rivi;
Non sei, non sei -- sterile e nuda
L'ultima de le -- terre di Giuda:
Tutto in te piove -- bello il sorriso
Di paradiso, -- di paradiso.

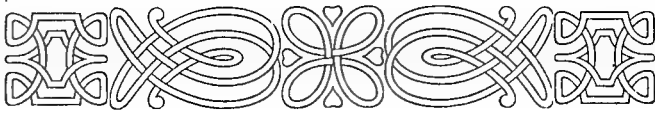
Salve Betlemme! -- nel cuor del verno
Tremante al dolce -- seno materno
Nacque la Prole -- d'immenso amore
De le tenèbre -- nel cupo orrore.
Tu l'accogliesti -- Cittade occulta
Godi ed esulta, -- godi ed esulta!

Alta è la notte, -- puri di velo
Brillano gli astri -- pietosi in cielo;
Chiuso entro nube -- fulgente d'oro
Da l'ampia volta -- calasi un coro
Che immoto stassi -- sulla capanna:
Si canti osanna -- si canti osanna.

La genitrice — benigna infanto
 Fascia la Prole, — Le cela il pianto;
 Col casto veglio — serena in volto
 E col sorriso — sul labbro accolto
 La Madre lieta — si prostra e ognora
 L' Infante adora, — l' Infante adora.

O del mattino — raggianti stella,
 Tu tutta casta — tu tutta bella
 Vieni a compagna — d'è giorni miei
 Del ciel reïna — come tu sei.
 Sì senza labe — Maria concetta
 Sia benedetta — Sia benedetta.

ATENE E SPARTA

Conosci il suol dei mirti e degli allori,
Conosci il suol dei limpidi orizzonti,
Ove tra i poggi mormora e tra i fiori
La vaga cristallina onda de' fonti?
Quella è la terra degli antichi onori,
Cinta intorno dal mar, chiusa dai monti,
Al pari del suo sol splendida e bella
La patria del saper la Grecia è quella.

Bella di gloria sfolgorante in viso,
Alma terra d'eroi, tempio de l'arte,
Ove tra i colli il placido Cefiso
Serpeggia e le città lambe e diparte,
Nel campo eccelso d'atro sangue intriso
Fioriva Atene e il popolo di Marte;
E a dominarla invan dal lidio suolo
Sciolse le vele l'inimico stuolo.

Culla di civiltà, reina altera

De l'universo, di tua fama il grido,
 Del tuo vigor, di tua possanza fiera
 Ogni spiaggia risuona e ogni lido:
 Da l'uno a l'altro polo ai grandi impera.
 Varea sicura l'oceano infido:
 Chè marziale furor desta Bellona
 A' liberali petti in Maratona.

Tu fosti grande e di Milziade eterno

Brillerà il nome a le future genti,
 Quando infiammato da valor superno
 Volle Peroc servi i nemici o spenti:
 Tu fosti grande e l'immortal governo
 Vivrà perenne, i fasti e i monumenti:
 I dotti ovunque canteranno l'armi
 De' tuoi guerrieri e de' poeti i carmi.

Ma fiera al pari dell'augel di Giove,

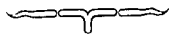
Che preda anela e intorno rotèando
 Per la volta del ciel superba move,
 S'aderge Sparta, forte anch'essa al brando
 Crudel di Marte ne l'ardite prove,
 Che l'oste atterra, morte seminando,
 E de l'Eurota oltre le chiuse sponde
 Ardente i rai di suo fulgor diffonde.

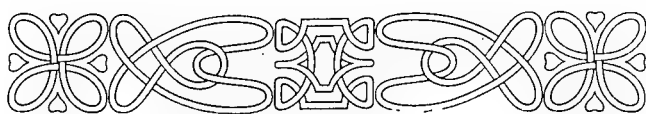
E invan d'Atene invidiando mira

Le gloriose imprese e i sommi eroi:
 Invano generosi sensi ispira
 Nel giovin petto de' campioni suoi:
 Chè ove risplende il sole e l'occhio gira,
 Da l'uno a l'altro mar, dai lidi coi
 Regnò la donna del Cefiso e invano
 O Sparta, a' suoi trofei stendi la mano.

Ma da' bei campi al dirupato monte
 Scende e corre Leonida veloce;
 Al fragore de l'armi, al grido, a l'onte
 S'estolle di vittoria il suon, la voce;
 Ma estinta giacque l'indomata fronte
 Da l'immenso drappel del Perso atroce:
 Egli morì da forte e ovunque grande
 De la sua culla il nome ancor si spande.

Salute a voi, o greci campi, o terra
 Che i vasti flutti d'Ellade circonda;
 Chi ti domò, chi ti fè serva in guerra,
 E da qual' alpe mosse e da qual' onda?
 Chi più di te possanza in cor rinserra,
 L'Asia, la Libia adusta ed infeconda?
 Vinse re e popoli l'antica Roma,
 Ma più bella per te cinse la chioma.

VEDENDO IL COLOSSEO

1900.

Qual suono mai, qual fremito mi desta,
Dove, dove trascorri, o mio pensiero?
La terra del dolor, del pianto è questa?

Qui non vedrai del glorioso impero
L'arte, i fasti, il valor, l'antico orgoglio,
Cesare in armi baldanzoso e fiero;

Non è questo il Tarpeo, non l'alto soglio
Dove s'assise minaccioso Bruto,
Non è questo il sentier del Campidoglio.

Qui non vedrai del popolo caduto
Nel sangue, a l'armi ed ai guerrieri accanto,
L'ira nel volto, il guardo altero e muto;

Qui non intendi di vittoria il canto,
Ma d'altro sangue, o ciel, la terra è lorda
E l'aure meste di più grave pianto!

Quivi freme la plebe attenta e ingorda
 E a le voci di duolo e di perdono
 L'empia bestemmia furibonda accorda.

Or dove i brandi acuti? Or dove sono
 I militi feroci? Ah, qui non senti
 De la bellica tromba il rauco suono.

Sorge e dirizza al sol con gli occhj ardenti
 Ircana tigre l'accigliata testa
 E ringhia attorno digrignando i denti.

Qui generoso il nudo suol calpesta
 E rugge quinci per disdegno e rabbia
 Il biondo imperator de la foresta.

E tra le mura su l'adiusta sabbia
 Erra velloso e al ciel lo sguardo intende,
 Vibra la lingua da le irsute labbia;

Indi un cupo romor che a l'aure ascende,
 Pari al mugghio di torbida procella,
 Emette fuor da quelle fauci orrende.

De l'infelice il prego e la favella
 Non odi, o plebe clamorosa e stolta?
 La voce di pietà dolente è quella.

Invan tu volgi, o miser, tra la folla
 Vil ciurma prava ancor la tua preghiera
 E le luci e il sospir un'altra volta!

Ah, invano a chi t'insulta, a chi t'impera
 Aita plori: nel fatal periglio
 Ti prostra innanzi a la superba fiera.

La tigre al pianto, che t' inonda il ciglio,
 La tigre impietosita a te davante
 Fia che rimova il sanguinoso artiglio.

Ma alla vittima ormai tutta tremante
 (Qual truce aspetto, quai tremende zanne)
 Volge la belva le robuste piante.

Col ventre vòto, con l' asciutte canne
 Omai de l' infelice il lembo afferra
 Onde la preda miseranda azzanne.

Ah! vista orrenda, ah! dispietata guerra,
 È spenta ormai la vittima percossa,
 Di sacro sangue ormai tinta è la terra.

Al fatal colpo, a la terribil possa
 L' esangue spoglia lo spirito abbandona:
 Sparsa è l' arena di cervella ed ossa.

Tra il grido e il canto che la plebe intuona,
 A l' alma sciolta dal corporeo velo
 Rosea scende per l' aura una corona.

Qual fior divolto dal materno stelo
 Pel vano interminabile s' estolle
 La peregrina a la magion del cielo.

Così Roma, così di sangue molle
 Fu sempre il suol di quegli altar profani
 E le brame di strage unqua satolle.

E a mille a mille da gli ingordi cani
 Dilaniati e da le fiere ardenti
 Rendean la vita i miseri cristiani.

Non io dirò, gli sparsi monumenti
 Del tempo avanzo e le romite croci
 Ripetano de' martiri i lamenti.

lo sdegno de la plebe e gli urli atroci
 E il mesto suon, le flebili parole
 E il sogghigno dei militi feroci.

Che fu?... Deserta è la vetusta mole,
 Dove spiccava l'aquila superba,
 Quasi sdegnando il padiglion del sole,

Ora ricopre i fasti arena ed erba;
 Dove sorgeva l'alta rocca austera
 Appena una memoria il campo serba.

Ma qualche croce solitaria e nera
 T'invita su quel lugubre terreno,
 Fedel di Cristo, al pianto, a la preghiera.

Vieni, vieni ed udrai l'aër ripieno
 Dei sospir de' magnanimi, di duolo,
 D'una mestizia che ti stringe il seno.

Sotto le arcate vòlte errando e solo
 Tra le muscose e decadenti mura,
 Col mesto augel che qui dispiega il volo,

Innalza il carne de la ria sventura.

BIBLIOTHEC.
SEMPER
CONCORDIA

P. G. BENDINELLI, *Censor eccl.*